

JEDNATEL - PLÁTCE DPH?

Nejvyšší správní soud vydal dne 22. listopadu 2016 rozhodnutí (č. j. 2 Afs 100/2016) týkající se nahlížení na výkon funkce jednatele jako na ekonomickou činnost z hlediska daně z přidané hodnoty.

Jednatel jako osoba povinná k dani, resp. potenciální plátce DPH?

Dle stávajícího znění § 5 zákona o dani z přidané hodnoty je osobou povinnou k dani fyzická nebo právnická osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomickou činnost, přičemž obecně se jedná o soustavnou činnost výrobců, obchodníků a osob poskytujících služby, včetně soustavného využívání hmotného a nehmotného majetku za účelem získání příjmů. Zákon o dani z přidané hodnoty dále upravuje, kdy se o ekonomickou činnost nejedná. Mimo jiné se za ekonomickou činnost nepovažuje činnost osob, která je zdaňována daní z příjmů jako příjem ze závislé činnosti.

Jak vyplývá z platného znění zákona o daních z příjmů, příjem ze závislé činnosti (viz § 6 zákona o daních z příjmů) představuje i odměna člena orgánu právnické osoby, tj. například odměna jednatele společnosti, člena představenstva, člena dozorčí rady atp.

Zákon o dani z přidané hodnoty tak s odkazem na zákon o dani z příjmů vyjímá výkon funkce z ekonomické činnosti a osoby uskutečňující tuto činnost tak nejsou osobami povinnými k dani. Fakticky se tak osoby vykonávající tuto činnost nemohou stát plátcem daně z přidané hodnoty, případně, pokud již plátcem daně jsou, na tyto činnosti daň neaplikují. V této souvislosti upozorňujeme, že zákon o dani z přidané hodnoty takto upravuje pouze výkon funkce prostřednictvím fyzické osoby nikoli však prostřednictvím právnické osoby.

Uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu podrobně rozebral podmínky výkonu funkce jednatele a dospěl k názoru, že ustanovení zákona o dani z přidané hodnoty, které vyjímá z ekonomické činnosti činnost jednatele, je v rozporu s evropskou směrnicí 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty a je tedy důvod pro přiznání přímého účinku směrnice bez ohledu na tuzemskou úpravu.

Z odůvodnění rozsudku

- » Jednatel s.r.o. při zastupování jedná jménem společnosti, sama společnost je z takového jednání odpovědná. Nicméně to však nevede ke konstatování, že vztah mezi jednatelem a společností je vztahem pracovněprávním, resp. jemu obdobným ve smyslu výše uvedené směrnice.
- » Jednatel není vůči společnosti v podřízeném vztahu tak, jako je tomu v případě zaměstnaneckého vztahu, neboť je zakázáno komukoliv zasahovat jednatelem do